

SLU Ep5 Drömskogen Master V1.mp3

Speaker 1: Blunda. Tänk dig en skog. Vad ser du? Hur doftar det? Hur känns det under fötterna? Vad har du om du får drömma om en absolut drömskog? Vad upplever du då?

Speaker 2 Det är stormfällor och det ska vara så, kanske en liten brand. Det ska ju vara naturliga störningar i min drömskog.

Speaker 6 Lugnt, lummigt, grönt. Skönt. Tänk stort på något sätt.

Speaker 3 Det är en skogsskötares dröm för här finns det väldigt, väldigt många stammar att jobba med.

Speaker 5 Att det ska tycks vara en regnkälla som kommer ner. Och så ska det vara mycket gräs, inte så många insekter. Så ska det vara djur som inte typ är rädda, de ska kunna komma fram till folk. Ja, så ska det också vara grönt.

Speaker 1 I det här avsnittet av Skogen och människan åker Daniel Stjärna till Skåne för att hitta drömskogarnas drömskog. Kommer han att lyckas?

Speaker 3 De har märkt ut träden som ska gallras bort...

Speaker 4 Nu fastnade jag i ett snår här. Vi har gått i det härliga strålande solskenet på väg in i drömskogen. Och nu går vi in.

Speaker 3 Jag undrar om vi inte är på väg ut ur...

Speaker 2 Och då är vi väl här.

Speaker 3 Ja, vi är där.

Speaker 4 Ja.

Speaker 1 [00:01:54] Daniel har fått en karta i handen. Den visar ett skogsområde utanför Ystad i Skåne. På kartan finns 69 rutor med olika typer av skogar.

Speaker 4 [00:02:09] Drömskogen är ju helt subjektiv. Det är något som vi alla kanske har en eller flera bilder av i huvudet, men som är svår att sätta fingret på. Och vi ger oss ut i jakt på våra drömmars skog på ett ställe som känns nästan som en konstig feberdröm i skogsväg eller nästan Alice i Underlandets skog, idag där jag står i ett bestånd som kanske inte liknar någonting som finns i den verkliga världen någonstans - i Snogeholm.

Speaker 1 [00:02:51] Snogeholm är ett landskaps-laboratorium. Det skapades för 30 år sedan av bland annat Sveriges lantbruksuniversitet.

Speaker 3 [00:03:01] På ena sidan har vi ek och hybridlärk. Planterat i rader, så vi har en rad med ek och sedan har vi gjort en rad med hybridlärk. Och på andra sidan så har vi fortfarande ekar men blandat med asp. Vår svenska asp. Också i rader.

Speaker 1 [00:03:17] I täten för dagens expedition går Urban Nilsson, professor i skogsproduktion vid SLU.

Speaker 3 [00:03:27] Hybridlärk är ju inget svenskt, det är en hybrid mellan japansk lärk och europeisk lärk så att den finns inte naturligt i Sverige utan orsaken till att man planterar dem sida vid sida här är ju då att man ska få ut virke tidigt från hybridlärk som växer fort i ungdomen. Och sen har vi ju ek och det är ju jätte jätte lång omloppstid och virkesvärdet kommer om 100 år ur de här ekarna. Men då under tiden ska man få pengar ur hybridlärkarna.

Speaker 4 [00:03:57] Så det löser en slags ekonomiskt dilemma, möjligtvis.

Speaker 3 [00:04:00] Så är tanken att det lösa långsiktigt löser ett dilemma. Men men. Man får ju också dilemma med att det blir en väldigt, väldigt svår skötsel. För målet här är att det ska stå 70 jättestora jättefina ekar om 90 år här i den skogen och vägen dit är väldigt, väldigt lång och ganska mödosam men oerhört rolig.

Speaker 4 [00:04:25] Det går lätt att gå runt och titta liksom in i varje ruta. Vänder jag mig åt ett håll så ser skogen helt annorlunda ut. Åt det här hållet som du sa, ek och asp har vi precis bredvid. Varför finns den här platsen?

Speaker 3 [00:04:42] Hela stället är gjort som en inspirationsplats. Så folk ska komma hit och se att ja, det är möjligt att då åstadkomma den här skogen, att den går att odla fram. Det ska också ge skogsägare inspiration men också som utbildningsplats. Vi har studenter här jättemycket. Lite forskning, men inte så mycket forskning egentligen eftersom det är ingenting som är upprepat - utan mer av exempel på vad man kan göra. Sen så är det också ett rekreativt område, så går stigarna igenom och det är väldigt mycket folk som rör sig här.

Speaker 4 [00:05:17] Det fyller 30 år i år det här experimentet och vägen hit har det inte bara varit att plantera dit plantor och sen se hur det går, utan det är ett intensivt jobb som krävs för att det ska se ut och vara så tillgängligt som det är.

Speaker 3 [00:05:34] Varje område har en målsättning och med olika skötsel. Så målsättningen för den här skogen som vi har framför oss nu, det är ju att det ska bli de här stora ekarna till slut och då sköts de bara för det. Som du ser så är ju en del av träden här nu främst lärkarna är gulmarkerade och därför att de ska huggas bort, och de är markerade för att avverkas nu här i vinter, och det är då för att ge utrymme till ekarna, för att målet är ekar - nu är det någon som stör oss här... (Hund som gläfsar)

Speaker 4 [00:06:10] Uppdraget är ju att försöka ringa in drömskogen ur olika synvinklar för olika både människor och djur. Och vi har med oss ett entourage för att besvara de här frågorna. Ett djur till exempel. Din hund, Urban.

Speaker 3 [00:06:25] Kiwi, som är en cockerspaniel.

Speaker 4 [00:06:29] Vad gillar Kiwi? Han verkar ju vara i sitt esse här, det förstår jag.

Speaker 3 [00:06:35] Han tycker om att det luktar från vilt så vi har ju mycket hjort har ju det här så det är väldigt mycket lukter för kiwi här.

Speaker 4 [00:06:45] Här vet du Kiwi, trivs du? Han ligger ju på, det är ju ganska bar backe, här har ju grisar varit och bökat, vildsvinen. Här trivs andra djur som man är intresserad av. Men du ligger och har det härligt på backen här. Men lärk - som inte finns egentligen i våra svenska skogar. Vad är grejen med lärk?

Speaker 3 [00:07:13] Det finns ju olika lärk-arter. Så vi har ju vad vi odlar i Sverige, det är dels hybridlärk, vi har europeisk lärk, och sedan rysk lärk. Och rysk lärkträd räknats om som ett inhemskt träslag eftersom de fanns, man har hittat fossiler från rysk lärk så att de har funnits i Sverige tidigare, men sedan dog den ut under istiden. Men så att rysk lärk kan man plantera som ett vanligt svenskt inhemskt träslag och det gör den väldigt, väldigt intressant. Speciellt för norra Sverige där man behöver fler alternativ. I norra Sverige så planteras det ju nu nästan bara tall överallt och vi behöver hektar fler träslag för framtiden och då är rysk lärk ett väldigt, väldigt intressant alternativ.

Speaker 4 [00:07:56] När vi pratar om den skogen och vill ringa in var någonstans det här skulle kunna vara en drömskog och för vem. Skulle man kunna se det framför sig, att den här skogen är en drömskog för en målgrupp, på en viss plats?

Speaker 3 [00:08:14] Den här skogen, målsättningen med den här skogen. Det är ju de här stora ekarna som får komma hem om 50 70 års tid, från 50 år fram till 70 år från nu. Och det är ju väldigt mycket skötsel för att komma dit. Så det här är drömskogen för en skogsskötare som som kanske också kan skriva avtal med sina barn och barnbarn att de ska sköta den här skogen för att få se de här fina ekarna. Så det är en drömskog för en aktiv skogs skötare.

Speaker 2 [00:08:49] Den här plätten som vi står i har blivit väl omtumlad av vildsvin. Jorden är upp och nervänd som du sa. Det här verkar ju vara vildsvinens drömskog, eller hur?

Speaker 1 [00:09:01] Med på den här turen är också viltforskaren Annika Felton, också hon från SLU.

Speaker 2 [00:09:07] Vi ser väldigt mycket barmark och det är möjligt att de hittar godsaker här i jordmånen. Kanske ekollon.

Speaker 4 [00:09:15] Och det gillar de.

Speaker 2 [00:09:16] Ja, ekollon är jätteviktiga för vildsvin.

Speaker 4 [00:09:20] Den är välgallrad och ganska tillgängligt att kliva in som gris med möjliga ekollon-skatter. Det skulle kunna vara en drömskog.

Speaker 2 [00:09:29] Det tror jag nog skulle kunna vara en drömskog. Speciellt om de har lite andra resurser här och där i området. Lite vatten, lite mat av olika slag, kanske några åkrar i närheten som de kan gå till. De gillar ju en blandning. Så ekskog - framför allt kan vi se om det här drömskogen blir ekdominerad i framtiden som Urban har berättat, så då blir det en fin plats för vildsvinen i framtiden men kanske också annat vilt.

Speaker 4 [00:09:55] Du är med Annika Felton i egenskap av viltekologi-kunnig. Du vet vad våra stora vanliga vilda djur gillar och inte gillar. De har också en drömskog, våra djur och vi ska följa deras preferenser och hitta deras bästa platser i det här Liseberg för skogsområden som vi befinner oss i, Snogeholm. Så vi vandrar vidare till nästa drömskog.

Speaker 3 [00:10:36] Jag har en dröm, en drömskog som inte blev.

Speaker 4 [00:10:40] Det här är den krossade drömmen.

Speaker 3 [00:10:43] Krossade drömmen ja. Det här var meningen var att det skulle vara en blandning mellan ek och ask och det kanske finns någon enstaka ask kvar, men de flesta är ju döda. De har dött i en sjukdom som har drabbat ask väldigt, väldigt hårt här i Sverige. Det här är en svamp som introducerats i Polen för 25-30 år sedan och som har som har drabbat Europas askskogar väldigt, väldigt hårt. Så nu försöker man att hitta askar som ska vara resistenta mot den här svampen. Och vi har faktiskt, här i Snogeholm har vi försökt, de letar efter motståndskraftiga askar som kan ersätta de här askar som vi har. För just nu så finns det ingen etablering av ask eftersom man vet att om vi planterar ask så kommer de att dö om 20-30 år.

Speaker 4 [00:11:33] Hur har det påverkat asken ni i Sverige vilt och ute i den riktiga naturen?

Speaker 3 [00:11:40] Det är en katastrof. Vi håller på att förlora ett trädslag. Om man inte lyckas med den här resistensförädlingen så är det stor risk att ask försvinner ur svensk natur. Och det är en jättetragedi. Men så har vi ju ett projekt som heter Rädda Askén där de där de jobbar väldigt, väldigt hårt för att hitta motståndskraftiga askar.

Speaker 4 [00:12:03] Men den här, det kallas - partiell*

Speaker 3 [00:12:06] Partiell.*

Speaker 4 [00:12:08] Ruta kallar jag det. Den här rutan....

Speaker 3 [00:12:10] Du får göra det.

Speaker 4 [00:12:11] Som är nummer, vilken kan det vara i ordningen, 14? Nummer 14 är vi i nu. Vi går förbi några livskraftiga ekar som fortfarande står. Och så står det en granne som står sida vid sida med... Det är skalet av en ask som inte längre finns i livet.

Speaker 3 [00:12:31] Det är ett skelett. Det var ju länge sedan just den här dog, många år sedan.

Speaker 4 [00:12:44] Den bara står som en flagnande åra i marken där barken börjar trilla av.

Speaker 3 [00:12:54] Ja, ja, det här är inte ens brännved längre.

Speaker 4 [00:12:58] Vi vandrar genom spöskogen.

Speaker 3 [00:13:02] Vi gör det nu.

Speaker 4 [00:13:04] Så ska vi se om vi hittar en dröm som fortfarande är vid liv. Okej, vi drar oss genom skogen och letar i varje torr eklövshög som vi passerar. Vi klev rakt in i en ljusgrön filt. Det är skira, stora blad som omger oss i den här rutan.

Speaker 3 [00:13:56] Vi hamnade i en bokskog.

Speaker 4 [00:13:58] Vilken ruta är vi i, vilket nummer.

Speaker 3 [00:14:00] Nu är vi i nummer 25.

Speaker 4 [00:14:03] Ah, just det här i ren bok.

Speaker 3 [00:14:05] Och det här, jag tog hit dig för att vi är på väg till en dröm. Vi ska lite senare i vår titta på äldre bok. Och det är väldigt, väldigt många människors drömskog - den öppna gamla bokskogen som är lite grann karakteristisk för Skåne och Halland. Det tror jag är väldigt, väldigt många människor som är som är väldigt förtjusta i det och vi får se den sedan. Men för att komma dit så måste du börja här. Det är ganska ganska tät skog som det kanske inte är allas dröm. Men det är ändå väldigt, väldigt roligt att jobba med här. Här är också målsättningen att det ska bli ett 150 stora bokar med väldigt, väldigt bra kvalité. Men för att komma dit så måste man börja så här, tätt, för att de ska konkurrera med varandra om det ska bli fina eller släta bokstammar, med tio meter kvistfri stam.

Speaker 4 [00:15:11] Det är liksom guldmåttet.

Speaker 3 [00:15:14] Ja, det är det. Men det är också en väldigt, väldigt. Jag tror att det är en väldigt, väldigt uppskattad natur. Men man har ju inte skog bara i ett enda tillstånd. Utan skogen vandrar ju igenom olika faser. Och det här är i en fas i bokskogen. Vi har ju kommit en bra bit på väg. De är 30 år gamla så det var ju väldigt mycket tätare här då till att börja med, här är röjt och gallrat flera gånger. Just nu kanske det inte är drömskogen visuellt, men det är en skogsskötares dröm för här finns det väldigt väldigt många stammar och jobba med.

Speaker 4 [00:15:56] Tittar vi ut i skogen så är ju många träd markerade med en orange prick också. Är det träd som ska ner?

Speaker 3 [00:16:03] Det är träd som ska ner. Det ska gallras nu ganska snart. Och i det här så gallrar man väldigt, väldigt ofta. Så det är just det som gallras kanske vart femte år. Tar man för sällan så måste man ta många träd samtidigt och då blir det för öppet för träden och då skjuter de vattskott som är skott ifrån stammen och det vill man försöka undvika.

Speaker 4 [00:16:30] Det är en hel vetenskap detta.

Speaker 3 [00:16:32] Det här är en vetenskap och en konst, men också väldigt, väldigt roligt.

Speaker 4 [00:16:39] Jag prasslar bort i de torra lövskikten till Annika Felton och frågar dig om drömskogen med skogens djur i åtanke - hur populär skulle en sådan här skog vara?

Speaker 2 [00:16:57] Ja, det är en intressant fråga, för det är ju ingen vegetation på marken så det är ju ingen matsal. Men den erbjuder ju jättehärlig skugga. Jag skulle tro att hjortar och älgar skulle uppskatta det för den sakens skull. Och i en matris av olika typer av skogar och landskap så adderar det ju en väldigt fin miljö. Personligen tycker jag väldigt mycket om bokskogar. Min morfar brukade ta mig till en bokskog när jag var liten, så det slår an på mina känslor, jag tycker är väldigt mysigt.

Speaker 4 [00:17:29] Hur skulle du beskriva boken?

Speaker 2 [00:17:32] Ja, det är släta stammar, lite småskrynkligt som jättestora elefanter. Jag tänker också ofta gå till bokskogen när det har regnat, så då är de blöta, stammarna och glänser så vackert i kombination med det här ljusgröna taket ovanför oss och lite små himmelsplättar som finns syns igenom under det här filtrerade ljuset på marken tillsammans med de här häftiga stammarna. Men som en naturvårdsbiolog så kan man ju tänka på en helt annan typ av drömskog.

Speaker 4 [00:18:09] Vad tänker du då?

Speaker 2 [00:18:10] Jag tänker på en skog med flera olika trädarter som är naturliga för platsen genom mycket olika lövslag, blandat med granar och tallar. Så stor artrikedom. Men jag tänker också att det ska vara massa olika strukturer liksom olika skikt i skogen. Ska ha massa död ved, jag ska behöva klättra över stammar för att komma fram och det ska vara vatten här och där och det ska liksom, man ska tillåta naturliga störningar så det ska vara lite stormfällor och det ska vara så. Det ska vara naturliga störningar i min drömskog, lite stökigt.

Speaker 4 [00:19:06] Är vi vilse?

Speaker 4 [00:19:21] Nu var det som att komma tillbaka till Umeå igen. In i björkarnas värld.

Speaker 3 [00:19:29] Mm, björkar är ju vårt tredje största träslag, men vi har mest naturligt förnygrad björk som kommer, som finns där, fast man egentligen kanske inte ville ha de där. Som kommit som naturlig förnygring och det röjs bort. Men nu så satsar vi ganska mycket på planterad björk och det forskas också på förädling av björk som växer mycket fortare än vad den gjorde tidigare. Så det här är träslag som vi tror jättemycket på i framtiden, som ett planterings-trädslag och som ett komplement till gran och tall i Sverige. Och det här är en dröm att få se mycket av den här planterade björken i Sverige.

Speaker 4 [00:20:09] Men om vi bara går tillbaka ett halvsekel så skulle det vara en mardröm. Vi var inte glada i björken när vi aktivt valde att få bort den i våra skogar. Vad har hänt?

Speaker 3 [00:20:19] Dels börjar vi inse att de har ett värde. I Finland och Baltikum så förädlas björk, virke och till fanér och värdefullt virke. Det finns också tankar på att man kan använda som konstruktionsvirke och behöva använda mindre av virket då. Sen, som vi pratade om tidigare att vi behöver en större diversitet i antalet träslag som används. Därför att vi vet inte hur framtiden kommer bli och då är det väldigt, väldigt tokigt att satsa på ett eller två träslag, utan vi behöver fler

slag. Vi har pratat om rysk lärk tidigare. Björk är kanske ett ännu större alternativ för framtiden. Så nu tror vi att om inte alltför många år så kanske 10 % som planteras är björkar.

Speaker 4 [00:21:10] Vilka är de stora fördelarna för björkarna?

Speaker 3 [00:21:13] Det ena är att det är ett inhemskt träslag. Vi har inga problem med att det är en exot. Det andra är att på vissa marker så växer en i paritet med tallar och gran, det är samma produktion. Sen är det högre densitet i björkvirke så att det är både starkare och bättre för massaved såklart. Och så är det ju vackert.

Speaker 4 [00:21:38] Hur skulle du beskriva björkskogen jämfört med de andra här i Snogeholm?

Speaker 3 [00:21:42] Den här är ju mycket ljusare, mycket öppnare. Mycket tack vare att den gallras ganska hårt som vi vet håller få stammar i en björkskog. Jämfört med tall och granskog så är det en skir grönska och ljus som sipprar ner till marken. Halvvita stammar är det här i Snogeholm. Kommer man längre norrut så är de vita.

Speaker 4 [00:22:11] Det är lite så grått med mörka tigerränderna. Varför blir det inte så där klarvitt?

Speaker 3 [00:22:17] Därför att det är alger som växer på dem. Det är mycket kväve i regnen här. Så vi får inte samma vita stammar här nere som man får längre norrut.

Speaker 4 [00:22:27] Men de har lövverken ganska högt upp i långa stammar utan grenar.

Speaker 3 [00:22:33] Så målsättningen är att hälften av stammen ska vara krona och hälften av stammen ska vara utan krona och då är den nedre halvan, det är där vi har fanér virke, det ska bli värdefulla virket.

Speaker 4 [00:22:47] Är det mycket fix och trix och pill för att det ska bli så här? Blir en fin men lång grenlös stam nästan automatiskt?

Speaker 3 [00:22:58] Inte helt automatiskt, men jämfört med bok och ek så är ju det här mycket, mycket enklare skötsel. Så här pratar vi om två eller tre gallringar under omloppstiden och då också ganska kort omloppstid på 30-40 år så att det är väldigt, väldigt mycket mindre skötsel som krävs för att komma hit i björk jämfört med bok och ek.

Speaker 2 [00:23:17] Kan du förklara varför man ska plantera i stället för låter den naturliga björken komma upp?

Speaker 3 [00:23:25] Både både produktion och kvalitet. Det väldigt, väldigt stor skillnad på den förädlade björken och den som kommer naturligt. Vi nästan pratar om ett annat träslag i skillnad, så den planterade björken kan konkurrera med gran och tall i produktion. Det kan inte naturligt föryngrad göra, den är långt därifrån.

Speaker 4 [00:23:48] Är det för att den behöver växa sig större innan man sätter ut den eller vad är det som är.

Speaker 3 [00:23:54] Man har valt ut de bästa individerna av björk. Och det går fort att förädla björk eftersom de blommar tidigt, sätter frön tidigt så blir varje cykel kort jämfört med gran och tall, så det går fort att föryngra björk. Och med nya föryngringstekniker så kommer det gå ännu fortare då de är nästan nere på föräldling som man pratar om i jordbruket. Potentialen är jättejättestor. Det finns inte en enda skog som är drömskogen, utan de fyller alla olika funktioner. Så diversiteten, variationen är drömskogslandskapet - att ha många olika typer av bestånd i ett landskap. Det är drömlandskapet.

Speaker 4 [00:24:39] Av alla skogar här, finns det någon du känner att den här skulle vi kunna skulle kunna skita i?

Speaker 3 [00:24:46] (skratt) Vi har ju, på den här marken så är gran inte den bästa trädslaget. Vi har inte besökt granbeståndet men där det ligger i trasor. Här får ju granarna ytliga rötter. Det blåser lätt omkull. Växer lite för fort. Så granskogen här, det var inget bra alternativ. Men med det sagt så är granskog. Jag dömer absolut inte ut granskog. Den fyller sin funktion på vissa ställen väldigt, väldigt väl.

Speaker 4 [00:25:20] Men inte i Snogeholm.

Speaker 3 [00:25:22] Kanske inte just på den här gamla åkern, nej.

Speaker 4 [00:25:25] Vi ska traska tillbaka och så ska vi till en annan typ av skog, Urban, som du verkligen vill att vi ska få se. Vart ska vi?

Speaker 3 [00:25:36] Vi ska till Skabersjö som är ett väldigt, väldigt hårt brukat område. Det här är ett intensivt skogsbruksområde, intensivt ekonomiskt skogsbruk. Men det är också kanske Malmös mest välbesökta skog med det största rekreatiomsområdet. Och där samsas det där intensiva skogsbruket med rekreation på ett som jag tycker att det är helt fantastiskt sätt.

Speaker 4 [00:26:00] Det ska bli fantastiskt att se. Vi packar ihop oss och hälsar björkarna adjö för den här gången.

Speaker 1 [00:26:16] I Skabersjö, i Svedala kommun, finns bokskogar i olika åldrar. Bokträden blir inte bara fint virke här. Längs stigarna rör sig många människor.

Speaker 4 [00:26:31] Vad är det som är så härligt med bokskogen?

Besökare: Faktiskt, det är naturen, träden, den friska luften. Inte så mycket folk. Det är mycket lugn och ro.

Speaker 4: Vad är det bästa med skogen?

Besökare: Det kostar ingenting alls, det är helt gratis och man kan komma ut och se utsikten. Utsikten alltså. Man kan inte förklara det. Du vet känslan inuti. Man känner att man kommer bort från allting och bara kopplar av.

Besökare: Att det ska vara rent. Det ska vara fint att alla människor är välkomna. Man ska ta hand om skogen, inte ta sönder gran och såna här saker. Det finns allting redan i skogen. som det är och det är bokskogen som är den skulle det vara. Jag tror det är den enda skogen jag varit på, så det sen jag var. Ja, det är inte en annan skog. Så fort man säger skogen är det bokskogen som slår upp direkt i huvudet, vid minnet då när man kom hit. Sen förskolan, skolan och så fortsätter vi nu med barnen så de kan också uppleva det.

Besökare: Min drömskog finns ju på väldigt många ställen så det är nog bara att få komma ut i naturen och få möta liksom jag. Lugnet och fågelkvittret. Du får bada ögonen i lite grönt så är det min drömskog.

Besökare (barn): Det ska typ vara en regnkälla som kommer ner och så ska det vara mycket gräs, Inte så många insekter. Så ska det vara djur som inte typ är rädda, de ska kunna komma fram till folk och sånt. Ja, så ska det också vara grönt.

Speaker 1 [00:28:19] Ja, vad tycker du om att göra i skogen?

Besökare (barn): Leka, att kolla igenom och utforska nya insekter och se runt så stället för det.

Speaker 1 [00:28:32] Vilken är din favorit insekter?

Besökare (barn): Nyckelpigor säger jag, kanske, ja.

Speaker 4 [00:28:52] Det blir väldigt promenadvänligt med mycket skugga och mycket skydd från regn till exempel. Det är ganska mysigt som en grön tunnel och promenera genom allt.

Speaker 3 [00:29:06] Helt fantastiskt. Det här är också milspåret så det springer väldigt mycket folk här och promenerar på de här spåren så att säga. Mycket bättre än så här kan man nog inte ha det.

Speaker 4 [00:29:17] Där vi passerar genom nu kommer vi på en liten höjd där det finns enstaka jätteträd, men det mesta vi ser runt omkring oss ändå ganska ung, tät skog i liksom fortfarande in the running of becoming the next top skog. Och även här är det ju trivsamt att vara.

Speaker 3 [00:29:41] Ja, det är tack vare stigen som vi går på, utan stigar hade varit trångt.

Speaker 4 [00:29:45] Man har vi fått kryssa mellan käpparna.

Speaker 3 [00:29:47] Ja, man måste förstå att man måste passera det här stadiet för att komma dit vi ska så småningom.

Speaker 4 [00:30:06] Då var vi framme. Äntligen var vi framme vid drömmens slut.

Speaker 3 [00:30:12] Nu är vi vid slutmålet här för bokarna.

Speaker 4 [00:30:15] När man står här i färdigvuxna tronande bokskogen så har ju lövverket liksom rest sig upp. Nästan som en katedral som är i limegrönt färgad invändigt. Nästan.

Speaker 3 [00:30:32] Ja, och så ändrar den sig under hela sommaren skedde. Den börjar ju nu. Börjar mörkna, skogen, men för några veckor sedan var det alldeles ljusgrönt här. Och ännu tidigare så hade man alla vitsipporna på marken. Så den ju en dynamik under över sommaren som som är så rolig att följa. Härifrån och nu så väntar på att starta om och komma till det stadiet som vi just gick igenom. Med det glesa. Så då vi kommer att ställa upp, ställa ut fröträd eller en skärm* för att få jättejättemycket plantor någon gång då det är ett bra bok-ollon-år så gör man det. Och sen så är förnygring på gång och skördar de här träden. Men det har ju varit en lång, lång period med väldigt, väldigt, väldigt vacker skog här.

Speaker 4 [00:31:28] Hur länge får man njuta av den färdiga bokskogen innan det måste börja om igen?

Speaker 3 [00:31:35] Den uppskattas ordentligt från att den är 50 år gammal och sen så. Normal omloppstid är drygt hundra år. Så en 50 årsperiod, i alla fall, på varje ställe. Men sen så bara flyttar den sig någon annanstans, så kommer en fin skog på ett annat ställe. Så det är ju inte så att det här tar slut. Det fylls hela tiden på med nya ställen. Men men, det vandrar runt i skogen, de bra ställena.

Speaker 4 [00:32:03] Det här är ju en drömskog för många människor som gillar att vara ute i skogen. För dig också?

Speaker 3 [00:32:11] Absolut. Men det hade ju inte varit en drömskog om hela den här milslingan hade bestått av exakt samma skog. Då hade det blivit ganska långtråkigt. Så att det är ju alltid kul att komma ner för backen här och komma in i den här skogen. Det är det som är upplevelsen.

Speaker 4 [00:32:28] Efter allt som har gjorts här. All planering, allt rekreations upplägg med våra breda stigar, den "perfekta" bokskogen. Är skogen inte egentligen inte mer än en park, som vi har fått fram? Är det verkligen en skog?

Speaker 3 [00:32:44] Det är absolut en skog! Enda skillnaden mot en vanlig bokskog här är ju slingan som vi står på. Där det vandrar väldigt, väldigt mycket folk. Det är den enda eftergiften som har gjorts till rekreationsområdet, men annars så är den skött som en bokskog och med målet att skapa de här värdefulla stammarna. Och då får man på köpet så får man kanske en parkliknande skog. Men men, är det fortfarande skog? Definitivt.

Speaker 1 [00:33:16] Du har hört Skogen och människan med Daniel Stjärna. En podd från SLU, Sveriges lantbruksuniversitet. Podden görs i samarbete med produktionsbolaget Filt. Producent är Stina Näslund. Tekniker Krister Orreteg. I nästa avsnitt fortsätter vi prata om skogen, hur vi människor levde av den och med den. Hur den har brukats i hundratals år och vilken roll den spelar i framtidens samhälle.